

Posudek vedoucího diplomové práce

Téma: Smrt jako objektivní právní skutečnost

Autorka: Marcela Vaňková

Oponent diplomové práce: doc. JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.

Diplomová práce předložená k obhajobě Marcelou Vaňkovou je zaměřena na problematiku smrti coby objektivní právní skutečnosti. Již na první pohled je zřejmé, že se jedná o téma sice v základu velmi tradiční, současně však svým zaměřením poměrně raritní. Lze totiž nalézt jen značně omezené množství prací, které by si danou problematiku zvolily za námět svého hlavního zkoumání. Ještě méně je pak možné najít takových prací se zaměřením čistě právním. Právě z pohledu právního přitom nejde o oblast nijak jednoduchou či zcela stabilně ukotvenou. Se smrtí coby právní událostí, s níž je spojen konec lidského života, a tím i právní osobnosti člověka, se lze v právní úpravě setkat pochopitelně v celé řadě souvislostí, jakož v celé řadě předpisů. Jen omezené množství z nich však tuto událost blíže vymezuje či definuje. S definicí smrti platnou pro celý právní řád se pak v úpravě nesetkáváme. Problematika tedy skýtá značný prostor pro bližší právně podaný výklad dotýkající se zejména samotného pojmu smrti, jejího zjišťování či prokazování atp. Nelze tak než konstatovat, že si autorka zvolila téma více než vhodné k bližšímu zpracování v podobě diplomové práce, byť je současně nepochybné, že jde o téma po stránce teoretické poměrně náročné. Hned zkraje je však možné uvést, že se jí daří s uvedenými východisky zdařile vypořádat (k tomu viz dále).

Samotná práce je rozdělena, pomineme-li *Úvod* a *Závěr*, do šesti ucelených částí. První je věnována v nejobecnější rovině oběma hranicím lidského života, tedy narození a smrti. Ve druhé části se již autorka plně zaměřuje na téma své práce, když ji zaciluje na určení samotného okamžiku smrti. V navazující partii pak upíná svou pozornost na zjišťování smrti s tím že, náležitý důraz klade jak na důkaz smrti, tak i na její domněnku. Čtvrtá část obsahuje výklad zacílený na řízení o prohlášení za mrtvého a navazující pátá partie na řízení o určení data smrti. Poslední pasáž pojednává o postmortální ochraně člověka. Z právě uvedeného stručného shrnutí jasně plyne, že se autorka svým tématem zabývá již od prvních stránek práce a věnuje se mu v celém rozsahu následujících osmdesáti stran. Svůj výklad se nesnaží natahovat žádnými vsuvkami a doplněními, která by s danou problematikou souvisela jen okrajově. Aby měla dostatečný prostor pro pojednání o zvoleném tématu, vynechává i jinak v závěrečných pracích časté historické entrées. Za tento přístup je autorku třeba jednoznačně pochválit. Z popsané struktury současně plyne, že v práci nevynechává nic podstatného, co s problematikou smrti coby právní události souvisí (být je pochopitelně jasné, že téma daného zaměření a přesahu do řady dalších oblastí a odvětví nelze v poměrech diplomové práce zcela vyčerpat).

Na odpovídající úrovni je i věcná úroveň pojednání. Výklad je podán s náležitou pečlivostí (příkladem může být rozbor vztahující se k prohlášení za mrtvého, či snaha o komplexní pojednání u postmortální ochrany). Diplomantka se snaží nedržet jen na povrchu zkoumané problematiky a mnohé partie výkladu jsou tak podány nadprůměrně detailním způsobem. Na mnoha místech usiluje o seznámení

čtenáře se spornými momenty dané problematiky, resp. nedostatky stávající právní úpravy (kupř. v souvislosti s výkladem o odpojení člověka od přístrojů v kap. 2.1). Nebojí se přitom zaujmout vlastní názor a odůvodnit jej. Jakkoliv jistě není nutné se všemi jejími závěry bez dalšího souhlasit, je třeba tuto snahu hodnotit kladně.

Odevzdaný text splňuje očekávaná kritéria i po formální stránce. Počet prohrěšků proti pravidlům pravopisu, interpunkčních či syntaktických pochybení je zanedbatelný. Autorka se vyjadřuje (jen s občasnými výjimkami) plynule za rutinního užívání odborného pojmosloví.

Výklad se opírá o rozsáhlý soubor odborných zdrojů komentářové, monografické i časopisecké literatury. Užity jsou i četné další elektronické zdroje. Opomenuty nejsou ani relevantní závěry rozhodovací soudní praxe. Citováno je v intencích platné citační normy.

Lze tak shrnout, že posuzovaná diplomová práce splňuje všechna kritéria kladená na závěrečnou práci v magisterském studijním programu. Autorka jasně prokazuje velmi dobrou orientaci ve zvolené problematice i schopnost sdělit ji čtenáři náležitě odborným, přesto však přístupným způsobem. Výkladu přitom musela vtisknout vlastní systematiku, neb jí zvolené téma žádnou obvyklou výkladovou strukturu, o níž by se mohla v základu opřít, nemá. Práci s ohledem na vše výše uvedené k obhajobě bez dalšího doporučuji a v případě jejího úspěšného zvládnutí ji navrhuji hodnotit jako **výbornou**.

Otázky k obhajobě:

- 1) Shrňte své závěry ohledně povahy rozhodnutí o prohlášení za mrtvého. Jde o rozsudek deklaratorní nebo konstitutivní povahy? Působí dle Vás ex tunc či ex nunc? Je samo rozhodnutí důvodem zániku právní osobnosti člověka (viz s. 35)?
- 2) Je dle Vás stávající koncepce dokazování smrti nastavena vhodným způsobem? Shrňte svůj pohled na možné změny stávající úpravy.
- 3) Za jakých podmínek lze vycházet při dokazování smrti z rozhodnutí a listin vydaných jinými státy?

V Plzni dne 6. května 2023

doc. JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.